

Kerngegevens gemeentelijk monument:

Monumentnummer	: GM040
Naam monument	: n.v.t.
Adres	: Kerkplein bij 2 (kerk)
Postcode en plaats	: 6096 AK Grathem
Kadastrale aanduiding	: GTM00 sectie D nr(s) 1617
Coördinaten	: x: 187961 y: 355836
Bouwstijl	: n.v.t.
Kerndatering	: 1628-1757
Oorspronkelijke functie	: grafkruis
Huidige functie	: herinneringsmonument
Architect	: onbekend

Typering van het monument:

Drie natuurstenen grafkruisen die bij het uitbreiden van de Severinuskerk zijn ingemetseld in de kerkhofmuur.

Historie:

Onbekend.

Ruimtelijke context:

De kern Grathem, gelegen op de hogere zandgronden aan de Uffelse Beek, wordt voor het eerst vermeldt in 1116. Vooral in de negentiende eeuw vormde zich een compacte dorpskern ten noorden van de beek met als belangrijkste wegen de huidige Dorpstraat een gedeelte van de Lindestraat en Brugstraat. Het pand Dorpstraat 16 maakt onderdeel uit van deze historische nederzettingstructuur. Het betreft een vrijstaand pand waarvan de kopgevel direct aan de straat ligt. St. Severinuskerk is gelegen aan de noordzijde van het kerkplein in de kern van de dorpskom. De toren van de kerk dateert uit de dertiende eeuw en het schip uit de vijftiende eeuw. In 1952-1953 is de kerk in noordelijke richting vergroot waarvoor een deel van het aanwezige kerkhof moest wijken. De historische grafstenen zijn destijds verwijderd en ingemetseld in de muur van het kerkhof die grenst aan het Kerkplein.

Objectbeschrijving:

Kruis 1: het eerste grafkruis heeft een drielobbige beëindiging en is voorzien van een inscriptie, het Christusmonogram en een figuratie die de dood symboliseert. De inscriptie bevat de volgende tekst: *“Hier licht begraven Teoitour (Theodor) Verstapen overleden dem 4 februari 175?, bidt godt voor de siele”*.

Kruis 2: het tweede grafkruis heeft aan de bovenzijde een driehoekige beëindiging en is voorzien van een inscriptie met de tekst: *“Hier licht begraven den heer Hendrix Vermaesen die is gestorven den 3 augustus, 1647 anno 1689, Godt (...) dye sielen.”*

Kruis 3: het derde grafkruis heeft een drielobbige beëindiging en is voorzien van een inscriptie, het Christusmonogram en een figuratie die de dood symboliseert. De inscriptie bevat de volgende tekst: *“Hier ligt begraven den jonkman Christiaan Verkoulen ende gestorven dem 4 augustus anno 1757, bidt voor de ziele.”*

Bijzondere onderdelen:

De natuurstenen kruisen. wordt als bijzonder aangemerkt.

Waardstelling:

Het objecten zijn van belang wegens zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap, cultuurhistorische waarde en meer in het bijzonder vanwege:

- de betekenis van de kruisen als oudste overgebleven grafstenen van de kerkhof en als uiting van een christelijke grafsteentraditie.
- de bijzondere detaillering en de bijzondere symboliek en figuraties.
- de typologische zeldzaamheid in relatie tot de ouderdom en gaafheid van het object.
- de betekenis voor de plaatselijke geschiedenis als uitdrukking van een sociaal maatschappelijke en geestelijke ontwikkeling.

Bescherming:

De kerkhofmuur met de drie ingemetselde kruisen, zoals aangegeven op de bijgevoegde kaart.

Foto's

Kruis 1

Kruis 2

Kruis 3

Kruis 2, inscriptie

Kruis 3, inscriptie

Luchtfoto en kaart met bescherming

luchtfoto

